

Poslanci NR SR dnes budú hlasovať o novele zákona o petičnom práve

Organizátori hromadnej pripomienky verejnosti súhlasia s predloženým návrhom zákona a odporúčajú ho schváliť tak, ako je predložený a ako ho navrhuje upraviť spoločná správa výborov NR SR

Novela zákona o petičnom práve upravuje pravidlá pre jedno zo základných politických práv. V septembri 2014 podporilo hromadnú pripomienku verejnosti k tejto novele viac ako 2500 ľudí za necelých 7 dní. Úrad vlády v následnom rozporovom konaní vyhovel najzásadnejším návrhom z hromadnej pripomienky verejnosti. Novela zákona má navrhovanú účinnosť od 1. septembra 2015. Splnomocnení zástupcovia verejnosti pre hromadnú pripomienku žiadajú poslancov, aby prípadné ďalšie úpravy zákona vopred diskutovali s občianskou verejnosťou.

Najdôležitejšie prínosy novely:

- Novela zavádza povinnosť pre orgány verejnej moci (s výnimkou NR SR a Vlády SR) **osobne prerokovať petíciu s organizátormi petície**, ak príslušný orgán nebude chcieť hoci aj zčasti petíciu vyhovieť. Podmienkou je, aby petíciu podporilo aspoň 10 000 ľudí v prípade petícií určených orgánom s celoštátnou pôsobnosťou a pri petíciách určených iným orgánom aspoň 1 000 ľudí alebo 8 % oprávnených voličov v obci.
- Novela definuje možnosti **elektronickej podpory petícií a podávanie takto zozbieranej podpory úradom**. Doterajšie znenie zákona platné od roku 2010 sa vyjadrovalo len ku elektronickému podaniu petície úradu, nie však jasne ku elektronickej podpore petícií. V SR sa už dlhodobo využíva elektronická podpora bežných petícií na rôznych občianskych webových portáloch a úrady takto zozbierané zoznamy podporovateľov vo väčšine prípadov akceptovali, avšak absentovali jasnejšie pravidlá.

Podrobnejšie informácie o elektronických petíciách a novele sú uvedené nižšie.

Za signatárov hromadnej pripomienky:

Štefan Szilva, stefan.szilva@gmail.com, tel: 02/63815220

Ondrej Dostál, ondrejdostal@institute.sk tel.: 0905 – 914 879

Materiál na rokovanie NR SR – parlamentná tlač č. 1290:

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=6&CPT=1290>

Zoznam iniciátorov hromadnej pripomienky:

Ondrej Dostál (Občianska konzervatívna strana),

Štefan Szilva (živnostník v oblasti IT)

Mára Guregová, Fórum pre verejné otázky

Norbert Brázda (changenet.sk)

Peter Kunder (Aliancia Fair-play)

Juraj Petrovič (Občianska konzervatívna strana)

Ivan Kuhn (Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika)

Marcel Zajac (Centrum pre filantropiu)

Katarína Hulmanová (Fórum kresťanských inštitúcií)

Ľubor Illek (Spoločnosť pre otvorené informačné technológie)

Vladimír Špánik (Združenie občanov miesta a obcí Slovenska)

Dušan Sloboda (Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika)

Podrobnejšie informácie o elektronických petíciách:

- Úrad vlády vyhovel pripomienke verejnosti, aby bežné elektronické petície bolo možné podporovať aj bez elektronického občianskeho preukazu a bez zaručeného elektronického podpisu, teda technických prostriedkov, ktoré má v súčasnosti len menej ako 5% obyvateľov SR a nie je ich zatiaľ možné používať z väčšiny mobilných zariadení a viacerých rozšírených operačných systémov. Podobne ako vo viacerých štátoch EÚ bude v SR možné, aby podporovateľ pre podporu bežnej elektronickej petície uviedol okrem svojho mena a bydliska **svoju e-mailovú adresu**. Na túto e-mailovú adresu bude následne zaslaný potvrdzujúci e-mail, ktorého potvrdením príde ku podpore petície.
- Petície, o ktorých osobitný predpis ustanovuje najnižší počet alebo vek podporovateľov, bude možné podporiť len prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu alebo elektronickej schránky zriadenej štátom (s prístupom cez elektronický občiansky preukaz) alebo prostredníctvom takzvaného „**petičného systému**“, ktorý musí prejsť atestáciou. Podrobné požiadavky na petičný systém budú vydané vyhláškou Úradu vlády SR do 31. decembra 2016 a vzniknú v odbornej pracovnej skupine, účasť v ktorej bude prístupná aj odbornej verejnosti. Atestácia sa v zmysle záverov rozporových konaní má vykonávať postupom platným aj pre Európsku iniciatívu občanov definovanej v nariadení EP 211/2011.
- Úrad vlády vyhovel pripomienke verejnosti, aby elektronické petície bolo možné zverejňovať a podporovať **na rôznych občianskych portáloch**, nie len na Ústrednom portáli verejnej správy. Vynucovaním Ústredného portálu by prišlo ku vytvoreniu jediného možného, štátom kontrolovaného miesta pre elektronickú podporu petícií, s rizikami centrálnej databázy podporovateľov a rizikom jeho odstávok a nedostupnosti v niektorých situáciách. Petície, o ktorých osobitný predpis ustanovuje najnižší počet alebo vek podporovateľov, však bude možné elektronicke podporovať prostredníctvom rôznych portálov až od 1.1.2017, ak takéto portály splnia požiadavky, ktoré budú definované aj v odbornej pracovnej skupine a vydané vo vyhláške ÚV SR.
- Úrad vlády akceptoval kompromisný návrh verejnosti, aby bolo možné zoznam podporovateľov bežnej elektronickej petície s adresami ich elektronickej pošty **vytlačiť a podať ho v papierovej forme**, pričom musí byť doplnený fyzickým podpisom organizátorov petície. Zoznam podporovateľov bude možné podať elektronicke aj prostredníctvom petičného systému (ktorý bude definovaný pracovnou skupinou a vyhláškou).
- Úrad vlády vyhovel požiadavke verejnosti zaviesť povinnosť pre orgány verejnej moci (s výnimkou NR SR a Vlády SR) **osobne prerokovať petíciu s organizátormi petície**, ak príslušný orgán nebude chcieť hoci aj zčasti petícii vyhovieť. Podmienkou je, aby petíciu podporilo aspoň 10000 ľudí v prípade petícií určených orgánom s celoštátnou pôsobnosťou a 1000 ľudí alebo 8% oprávnených voličov v prípade petícií pre iné orgány.
- Zákon o petičnom práve už od roku 1990 pozná dva druhy petícií:
 - **bežné petície** (ako sú napríklad petície za vysadenie stromov, osadenie lavičiek a podobne), pri ktorých počet podpisov nemá právne účinky, ale vyjadruje len politickú váhu, úrady sú povinné ich len prerokovať a vybaviť, avšak zákon nezaväzuje úrady petícii vyhovieť, pričom úrady nie sú podľa stanoviska Úradu vlády oprávnené identifikovať podporovateľov bežných petícií,

- **petície, o ktorých osobitný predpis ustanovuje najnižší počet alebo vek podporovateľov** (ako sú napríklad petície za vyhlásenie referenda, petície potrebné pre kandidatúru nezávislých kandidátov v komunálnych či prezidentských voľbách), ktoré majú právne účinky, pričom pre úplnú identifikáciu alebo zistenie oprávnenosti osoby sa uvádza aj dátum narodenia.

- Úrad vlády nevyhovel požiadavke hromadnej pripomienky stiahnuť novelu z pripomienkového konania a uskutočniť **verejnú odbornú diskusiu a zohľadniť jej výsledky**, pričom to zdôvodnil diskusiou na rozporových konaniach a potrebou stihnúť predpísaný termín legislatívnych úloh. Zástupcovia verejnosti však súhlasia s predloženým znením novely. Ku petíciám s predpísaným počtom alebo vekom podporovateľov však bude uskutočnená odborná diskusia v odbornej pracovnej skupine, ktorá bude vytvorená za účasti verejnosti.